

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació
Direcció General del Patrimoni Cultural
Servei d'Arqueologia i Paleontologia
Biblioteca del Patrimoni Cultural

4214

Seguiment arqueològic a la rasa de l' alimentadora elèctrica del sector de Ca N' Oller

Glòria Donoso Zapata

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/legalcode.ca>.

ÍNDIX

1. Fitxa d'intervenció arqueològica	1
.....	
2. Mapes de la zona afectada:	
2.1 Mapa comarcal de Catalunya, núm. 41.	
Institut Cartogràfic de Catalunya. Escala 1: 50.000	
.....	2
2.2 Ortofotomapa. Institut Cartogràfic de Catalunya.	
Full mapa 393-1-6 (289-118). Escala 1: 5.000	
.....	3
3. Introducció	4
.....	
4. Intervencions arqueològiques precedents	5
.....	
5. Metodologia i resultats arqueològics	6
.....	
6. Conclusions	7
.....	
7. Annexos:	
7.1 Zona d'afectació arqueològica del Sector de Ca N'Oller	
.....	8
7.2 Informe diari	
.....	9

7.3 Fotografies:

7.3.1 Camp de Ca N'Oller (vista des del forn romà)	10
7.3.2 Tram de la rasa a excavar	10
7.3.3 Treball de la retroexcavadora	11
7.3.4 Tram de la rasa una vegada finalitzada	12
7.3.5 Tram del perfil de la rasa amb el superficial i un nivell remenat	13
7.3.6 Vista de la Riera de Caldes (fotografia feta des de la rasa)	14
7.3.7 Vista del forn romà (fotografia feta des de la rasa)	14
8. Bibliografia	15

1. Fitxa de la zona d'intervenció:

Ubicació: Camp de Ca N'Oller

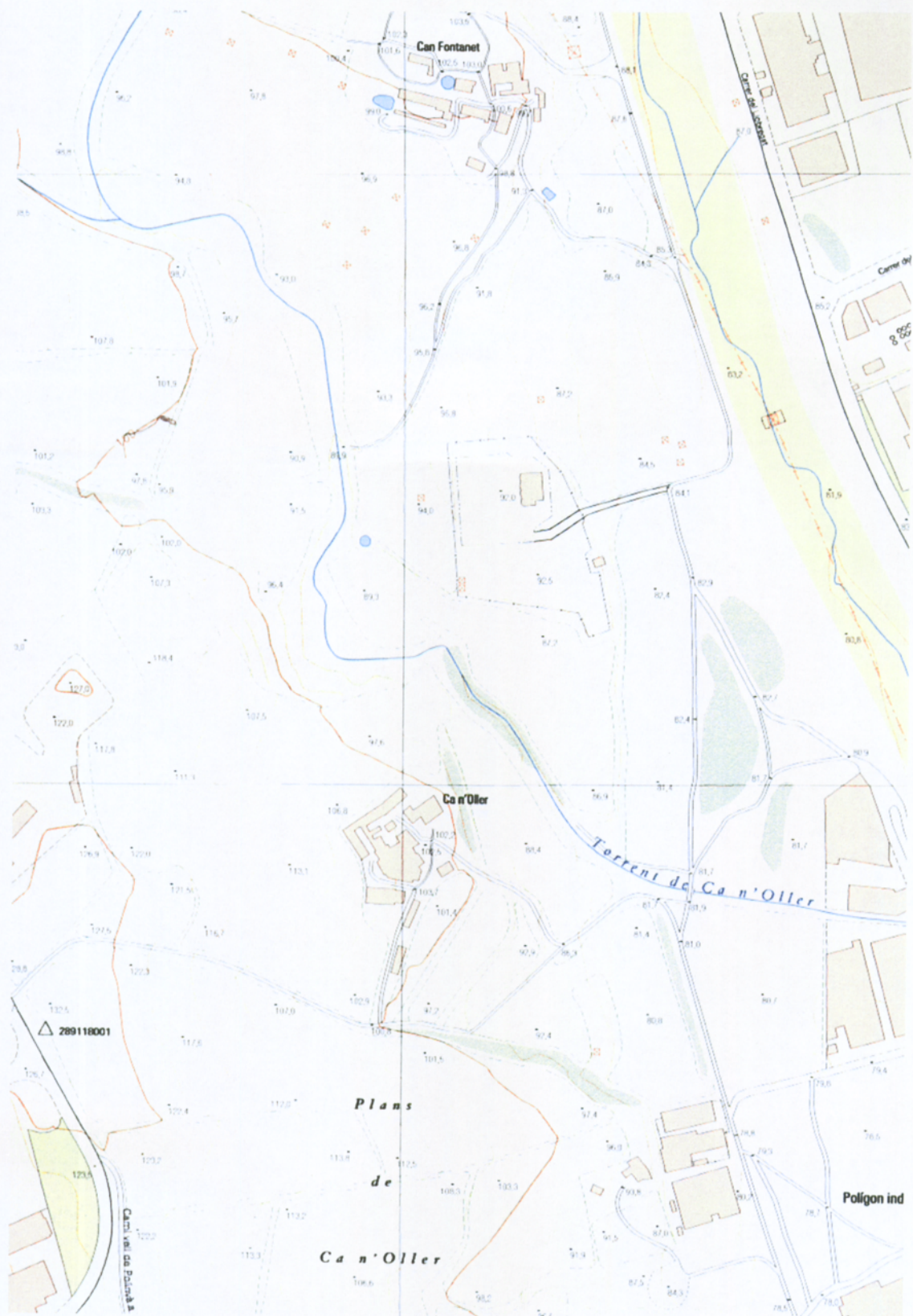
Terme municipal: Santa Perpètua de Mogoda

Comarca: Vallès Occidental

Període d'actuació: 27 juny de 2003

2.1 Mapa comarcal de Catalunya, núm. 41
Institut Cartogràfic de Catalunya. Escala 1: 50.000

**2.2 Ortofotomapa. Institut Cartogràfic de Catalunya.
Full mapa 393-1-6 (289-118). Escala 1: 5.000**

3. Introducció

L'àrea objecte de seguiment arqueològic ha estat un tram de rasa (d'uns 217 m aproximadament), dins del Sector de Ca N'Oller, entre l'Autopista A-7 i la Riera de Caldes (Santa Perpètua de Mogoda, Vallès Occidental). La rasa forma part del projecte del Pla parcial d'ordenació del Sector de Ca N'Oller, i està destinada a l'obra de la nova alimentadora elèctrica (dins la rasa anirà el cablejat elèctric).

L'any 1991 durant l'obertura d'una rasa de fonamentació d'una tanca, amb motiu de la construcció d'una subestació elèctrica transformadora d'Hidroelèctrica de Catalunya, S.A, es van descobrir les restes d'un forn romà que es va excavar i posteriorment es va duu a terme la seva adequació.

El tram de rasa excavat està ubicat a només uns 300 m d'aquest forn i, per tant, dins de l'àrea d'afectació arqueològica, el que feia indispensable el seu seguiment per poder comprovar l'existència o no de restes arqueològiques.

El seguiment arqueològic ha estat encarregat a l'empresa Arqueolític S.C. sota la direcció tècnica de Glòria Donoso Zapata , i s'ha efectuat amb la coordinació del Museu de Santa Perpètua de Mogoda (organisme encarregat del patrimoni local) i el permís del Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya. El finançament ha estat a càrrec d'Enginyeria Vall.

4. Intervencions arqueològiques precedents

Com hem esmentat anteriorment, l'any 1991 en els treballs d'obertura d'una rasa per part d'Hidroelèctrica de Catalunya S.A al camp d'en Ventura de l'Oller, es varen localitzar les restes d'un forn romà que, probablement, s'hauria de relacionar amb les restes d'una vil·la de la mateixa època localitzada entre els anys 1985-87 i excavada per l'Institut de Prehistòria i Arqueologia de la Diputació de Barcelona.

Els materials arqueològics recuperats durant les tres campanyes d'excavació situaven la vil·la romana en una cronologia del segle I d. C. i relacionaven les restes amb activitats de producció de ceràmica. A més van posar al descobert una part d'estructures organitzades entorn a dues àrees: una zona d'habitacions i un porxo orientat a un pati interior. Entre les troballes en superfície cal destacar la presència constant de material rebutjat per un defecte de cocció, provinent de forns de terrissa localitzables al mateix àmbit de la vil·la. A la darrera campanya d'excavació es localitzà les restes de fogaina d'un forn (SANMARTÍ, E.; TREMOLEDA, J. i CASTANYER, P., 1993, pàg. 274).

Així doncs, anys després varen aparèixer les restes d'un forn romà que van ser excavades pel Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya sota la direcció de E. Barrasetes i J. Maria Garcia (1991, inèdita).

El materials recuperats en l'excavació del forn indiquen que aquest hauria funcionat al voltant de 50 anys, i probablement es deuria abandonar a mitjans del segle I d. C. D'entre el material arqueològic que es va extreure del forn, cal destacar que la producció hauria estat destinada a la realització de *tegulae* i *imbrices*, àmfores de vi (Pasqual 1 i Dressel 2-4), grans gerres d'emmagatzematge (dòlies), pesos de teler, gresols i ceràmica d'àmbit domèstic (olles i bols). La producció del forn va ser pròpia però també s'han detectat fragments d'àmfores importades de la província romana de la Bètica (àmfores tipus Haltern 70 i vasos Mayet XXXIV), de la Itàlica (sigil·lates i llànties), del sud de la Gàl·lia (sigil·lates tipus Dragendorf 18 i 29) i del nord d'Àfrica (plat tapadora tipus Òstia 11.302)(REVILLA CALVO, V., 1995, pàg. 218).

5. Metodologia i resultats arqueològics

L'objectiu de l'intervenció arqueològica ha estat, sens dubte, el control del seguiment dut a terme per una màquina retroexcavadora per tal de poder constatar la presència o no de material arqueològic dins de la rasa. La màquina ha realitzat una rasa d'uns 217 metres de llarg, aproximadament, i entre uns 50-60 cms de profunditat. Cal assenyalar que per la consecució d'aquestes obres, els treballs han estat realitzats per dos obrers, un amb la màquina que efectuava els rebaixos pertinents i l'altre que l'indicava per on havien d'anar aquests i prenia les mesures de profunditat requerides.

Com ja hem indicat anteriorment, la presència de restes romanes en una zona molt propera, podia fer preveure l'aparició d'alguna estructura romana relacionada amb aquest conjunt. Per aquest motiu, es va intentar observar en el sediment que extreia la màquina, l'existència d'algun tipus diferent de coloració, taques de rubefacció o de carbons, la presència de fragments de ceràmica o de material constructiu, etc.

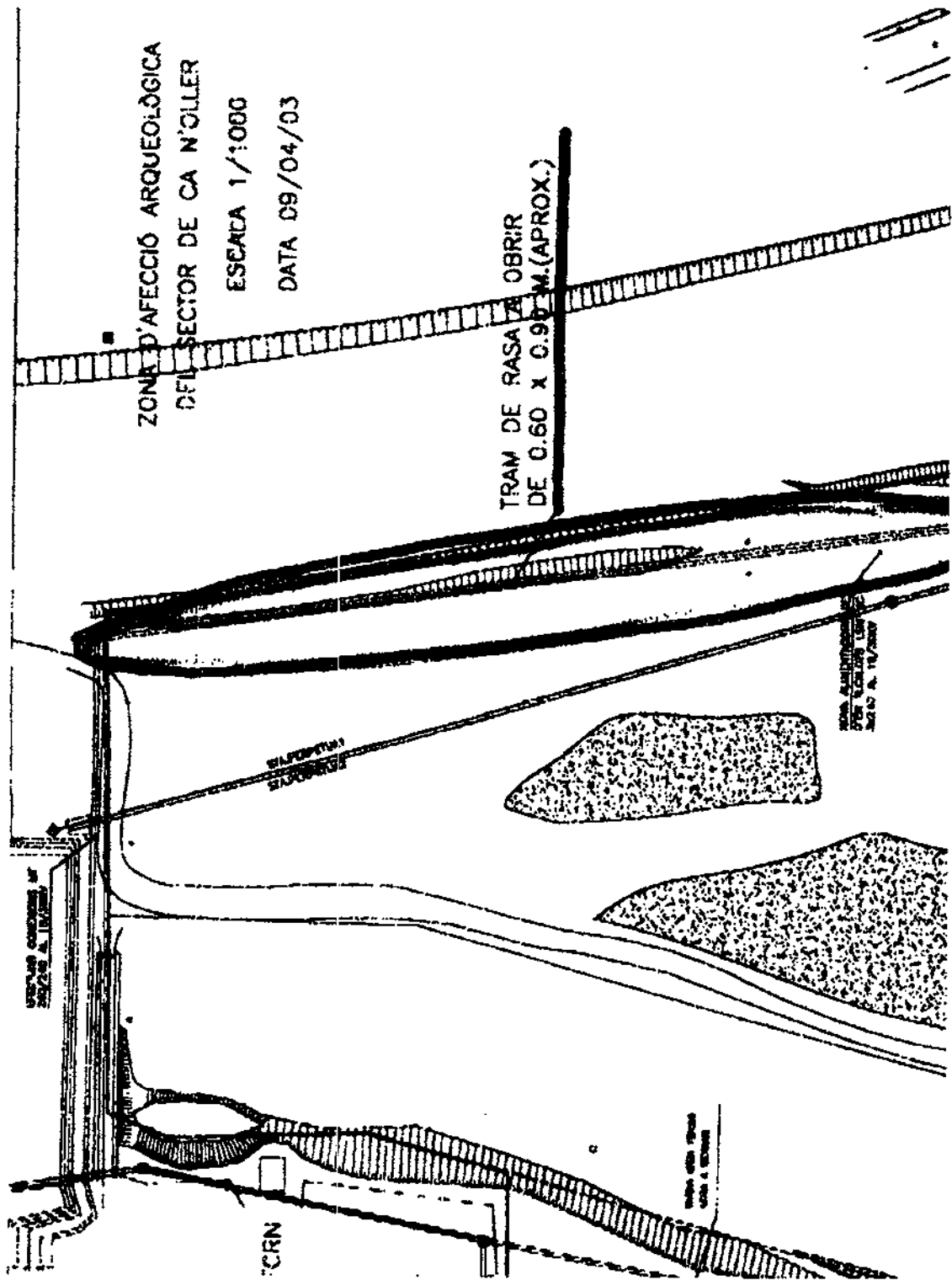
Els resultats dels treballs realitzats han estat negatius perquè no ha aparegut cap tipus d'indici ni de resta arqueològica. A nivell estratigràfic no s'ha pogut diferenciar cap nivell geològic, ja que estem davant d'un nivell de terres remogudes amb anterioritat. Dins d'aquest nivell han aparegut restes constructives modernes (teules, rajoles i blocs de ciment) i restes d'escombreries remenades (plàstics, llaunes de refresc, etc.).

6. Conclusions

Considerem que les restes aparegudes en el Camp de Ventura de l'Oller (Santa Perpètua de Mogoda-Vallès Occidental) de la vil·la romana els anys 1985-87 i del forn romà excavat el 1991 formen part d'un mateix conjunt arqueològic, tant per les restes ceràmiques aparegudes com per la cronologia d'aquestes (s. I d. C). Els investigadors que varen excavar tots dos conjunts arribaren a la conclusió, a partir dels materials arqueològics recuperats, que una de les activitats de l'esmentada vil·la hauria estat la producció ceràmica i l'aparició posterior del forn així ho corroboraria.

El fet que no hagin aparegut materials arqueològics durant el seguiment de la rasa no és significatiu, i no vol dir que en futures obres dins del sector de Ca N'Oller no hi puguin aparèixer, ja que en aquesta ocasió la zona excavada ha estat una superfície reduïda i, lamentablement, ja havia estat remoguda amb anterioritat. Tantmateix, hem de considerar que les restes romanes aparegudes estan ubicades sobre un petit turó entre el torrent de Ca N'Oller i la riera de Caldes i, en canvi la rasa excavada és molt a prop de la riera, el que probablement ens dificultaria la troballa d'alguna resta d'aquesta o d'una altra època.

Així doncs, estem davant d'una zona d'afectació arqueològica que fa necessària l'exigència de seguiment de qualsevol altra obra que es vulgui duu a terme en aquest sector i, en cas d'aparició d'alguna resta arqueològica, la seva excavació i documentació.

7.1 Zona d'afectació arqueològica del sector de Ca N'Oller

7.2 Informe diari

Dijous, 27 de juny de 2003

El dia 27 de juny de 2003, a les 8 hores, s'inicia el seguiment i control arqueològic de la rasa del Camp de Ventura de l'Oller (Santa Perpètua de Mogoda-Vallès occidental) que serà d'uns 217 m de llargària, entre 50-60 cm de fondària i 0,90-1,00 m d'amplada. Aquesta rasa, un cop acabada, es destinarà per encabir-hi tubs per al cablejat elèctric de la nova alimentadora ubicada al costat esquerre de la riera de Caldes.

La rasa s'excava mitjançant una cullera dentada d'una retroexcavadora, que va reseguint una línia traçada amb guix que discorre pel marge esquerre de la riera i que segueix la direcció del torrent de Ca N'Oller cap a l'A-7.

Mentre la màquina va efectuant la rasa es pot observar en el perfil que va deixant que estem davant d'un farciment contemporani (ciment, teules i rajoles, plàstics...) barrejat amb argiles vermelles. Aquesta tendència es repeteix al llarg de tot el tram de rasa.

Al migdia donem per finalitzada la nostra feina, no havent obtingut resultats positius en la recerca de restes arqueològiques. La mitja hora després d'acabar el seguiment la destinem a fer fotografies i a prendre totes les dades necessàries per poder elaborar la memòria posterior.

7.3.1 Camp de Ca N'Oller (vista des del forn romà)

7.3.2 Tram de la rasa a excavar (fotografia orientada a Can Fontanet)

7.3.3 Treball de la retroexcavadora

7.3.4 Tram de la rasa una vegada finalitzada (fotografia orientada al Torrent de Ca N'Oller)

7.3.5 Tram del perfil de la rasa amb el superficial i un nivell remenat

7.3.6 Vista de la Riera de Caldes (fotografia feta des de la rasa)

7.3.7 Vista del forn romà (fotografia feta des de la rasa)

8. Bibliografia

GARCÍA, J. i BARRASETAS, E. (1991), "Memòria de l'excavació del forn romà del Camp d'en Ventura de l'Oller (Santa Perpètua de Mogoda-Vallès occidental)". Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya, Barcelona (inèdita).

REVILLA CALVO, V. (1995), "Producción cerámica, viticultura y propiedad rural en Hispania Tarraconensis (siglos I a. C - III d. C.)". Cuadernos de Arqueología, 8, Barcelona. Edicions Servei del Llibre L'Estaquirot, pàg. 218.

SANMARTÍ, E.; TREMOLEDA, J. i CASTANYER, P. (1993), "Can Ventura de l'Oller (Santa Perpètua de Mogoda)". Anuari d'Intervencions arqueològiques a Catalunya, núm. 1. Època romana. Antiguitat tardana. Campanyes 1982-1989. Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura. Barcelona.

SERVEI D'ARQUEOLOGIA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (1992), "Forn romà del camp d'en Ventura de l'Oller (Santa Perpètua de Mogoda, Vallès occidental)". Tríptic publicat gràcies a la col·laboració de la Direcció General del Patrimoni Cultural (Servei d'Arqueologia), l'Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda i l'Empresa Hidroelèctrica de Catalunya.